

ØRLAND KOMMUNE
Alf Nebbs gate 1
7160 BJUGN

Vår dato:	01.04.2020	Vår referanse:	201953213-11	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:		Albertine Vian Rekdal

Statsnail AS - Søknad om akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller på lokalitet Steinvikbukta i Ørland kommune - Oversendelse til behandling

Vi viser til søknad der Statsnail AS søker om akvakulturtillatelse for oppdrett av drøbakkråkeboller (*Strongylocentrotus droebachiensis*) på lokalitet Steinvikbukta i Ørland kommune. Søknaden ble oversendt til orientering i vårt brev datert 28.10.2019.

Selskapet søker om tillatelse til å føre opp vill-fangede kråkeboller, med en årlig produksjon på 200 tonn. Sjøvannet skal renses ved inntak, vannet skal ikke resirkuleres eller renses ved avløp.

Kommunal behandling

Ørland kommune har behandlet søknaden i planutvalget i møte 03.03.2020. Kommunen er positive til at de gis akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller.

I forbindelse med at søknaden var utlagt til offentlig ettersyn kom Fosen Naturvernforening med merknad til søknaden. Merknaden følger vedlagt.

Behandling av søknaden

Sjøvannsledningene ligger i kommunalt sjøareal, som ikke er avsatt til farled. Det vil si at det er kommunen som skal behandle sjøvannsledningene etter havne- og farvannsloven. Vi ber med dette om at dere behandler sjøvannsledningene etter havne- og farvannsloven så snart som mulig og oversender deres behandling.

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Næring

Med vennlig hilsen

Albertine Vian Rekdal
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Steinvikbukta Ørland

Kopimottakere:

STATSNAIL AS

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Fylkets hus Postboks 2560
7735 STEINKJER

Deres ref.

Vår ref.
7388/2020/U43/PETROD

Dato
29.03.2020

UTTALELSE - SØKNAD OM AKVAKULTURTILLATELSE FOR OPPDRETT AV KRÅKEBOLLER - STEINVIKBUKTA

Oversender herved kommunens uttalelse angående søknad om akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller i Steinvikbukta, Ørland kommune. Uttalelsen er i form av særutskrift av politisk behandling.

Det kom inn en merknad i høringsperioden. Denne er vedlagt, samt Statsnail sitt tilsvarende.

Med hilsen

Petra Roodbol-Mekkes
Enhetsleder

Vedlegg

- 1 Særutskrift Uttalelse - akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller - Steinvikbukta
- 2 Merknad Fosen naturvernforening
- 3 Svar på merknad - Statsnail AS

Kopi til:
STATSNAIL AS Steinvikveien 75 7165 OKSVOLL

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
20/14	Planutvalget	03.03.2020

UTTALELSE - AKVAKULTURTILLATELSE FOR OPPDRETT AV KRÅKEBOLLER - STEINVIKBUKTA

Rådmannens innstilling

Ørland kommune ved planutvalget er positive til at det gis akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller. Søknaden er vurdert opp mot eksisterende (areal) planer i Ørland kommune. Merknad som kom inn under høringen berører tema som må vurderes av fagmyndigheter, og merknaden oversendes til behandling sammen med denne uttalelsen til Trøndelag fylkeskommune.

Sakens bakgrunn og innhold

Statsnail AS søker om akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller. Oppdrettsanlegget skal være på land ved Steinvikbukta. Det skal produseres 200 ton årlig. Sjøvann tas inn til anlegget gjennom eksisterende sjøvannsledning. Avløp fra anlegget vil ikke resirkuleres eller renses. Se vedlegg 1 for søknaden i sin helhet.

Det er Trøndelag fylkeskommune som må behandle søknaden og som evt. gir tillatelse etter at de har hørt alle berørte instanser. Ørland kommune har etter oversendelse av søknaden ansvar for å legge ut søknaden til offentlig ettersyn, samle inn merknadene, og gi uttalelse i forhold til om søknaden er i akseptabelt eller ikke i forhold til vedtatt kommunale (areal)planer. Evt. merknader kan også kommenteres i uttalelsen.

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i november. Det har kommet inn 1 merknad fra Fosen naturvernforening, se vedlegg 2. Statsnail AS har svart på merknadene fra Fosen Narturvernforening, se vedlegg 3.

Området anlegge ønskes plassert er avsatt til næringsbebyggelse kommuneplanens arealdel for Bjugn. Området er ikke regulert.

Folkehelsevurdering

Det har ikke kommet opplysninger at anlegget er negativt for folkehelse.

Administrasjonens vurdering

Omsøkte oppdrettsanlegg er i tråd med arealformål næring. Området er ikke regulert. Området er avsatt som hensynssone hvor en reguleringsplan må utarbeides før nye tiltak kan tillates. Anlegget skal plasseres bygningsmassen som er allerede på plassen og som tidligere også er brukt til oppdrett. Eksisterende inntaksledning for sjøvann skal brukes. Dermed anses tiltaket å ikke kreve utarbeidelse av reguleringsplan. Det er også i tråd med satsingen på blå næring som beskrevet i kommuneplanens arealdel for Bjugn.

Merknaden som har kommet inn berører tema som naturmangfold og miljø. Disse merknadene og Statsnail sitt svar på disse, må vurderes av fagmyndigheter som vil få søknaden på høring. Merknaden, og Statsnail sitt tilsvarende oversendes derfor sammen med uttalelsen til fylkeskommunen, slik at den kan ta stilling til merknaden i videre saksbehandling.

Rådmannen mener at det er positivt med næringsutvikling i Steinvikbukta og at området tas i bruk igjen til det det opprinnelig var avsatt til. Kommunen bør uttale seg positivt.

Vedlegg

- 1 Søknad om akvakulturtillatelse - Steinvikbukta
- 2 Merknad Fosen naturvernforening
- 3 Svar på merknad - Statsnail AS

Saksprotokoll i Planutvalget - 03.03.2020

Behandling:

Geir Finseth meldte seg inhabil i saken.

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune ved planutvalget er positive til at det gis akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller. Søknaden er vurdert opp mot eksisterende (areal) planer i Ørland kommune. Merknad som kom inn under høringen berører tema som må vurderes av fagmyndigheter, og merknaden oversendes til behandling sammen med denne uttalelsen til Trøndelag fylkeskommune.

FOSEN NATURVERNFORENING

Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430

- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen-

Vår ref.: R.11.mø6

Deres ref.:

Dato: 19.11.19

BJUGN KOMMUNE
ALF NEBBS GATE 2
7160 BJUGN

Statsnail AS – Søknad om akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller og strandsnegl. Merknader.

Statsnail AS søker om tillatelse for oppdrett av 200 tonn kråkeboller pr. år i landbasert anlegg på lokalitet Steinvikbukta med beregnet fôrforbruk på 80 tonn, eventuelt ved bruk av 667 tonn høstet tare (fingertare, stortare). Inntaksvann skal renses, men ikke utløpsvann. Kråkebollene skal høstes i nærområdet og utover mot Agdenes /Hitra eventuelt. De føres puljevis i 10 uker og leveres til det internasjonale markedet.

Statsnail AS søker i tillegg om oppdrett av 50 tonn strandsnegl pr. år på lokalitet Gjemsøyskjæra (Valsneset) med beregnet fôrforbruk på 20 tonn, eventuelt med høstet havsalat, sukkertare og tarmgrønske som fôr. Det er høsting i nærområdet og mot Agdenes/Hitra. Dispensasjon fra kommuneplanen er nødvendig og vi ber om å få tilsendt eventuelt vedtak i denne forbindelse.

Fylkesmannen vedtok i 2017 at det ikke kunne høstes strandsnegl i Grandefjæra naturreservat, men i den påfølgende klagebehandling av Miljødirektoratet ble dette omgjort iom. at høsting av strandsnegl skulle ansees som vanlig fiske - strandsnegl var ikke spesifikt nevnt i verneforskriften. Det var heller ikke søknadspliktig. Miljødirektoratet oppfordret likevel til at bedriften burde søke etter andre områder for plukking. Kråkvågsvaet fuglefredningsområde kunne derimot ikke brukes som høstested på grunn av noe forskjellig bestemmelser i forskriftene.

I det kommende planarbeidet for Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden marine verneområde må dette forandres slik at det ikke kan tillates høsting av strandsnegl. Forbud må også innføres for andre arter som inngår i produksjonen av strandsnegl og kråkeboller iom. at det her vil bli betydelige uttak i en industriell produksjon der vi ennå bare ser starten. Dette er bl.a. tarmgrønske, havsalat, sukkertare, sjøpølse, kongesnegl, strandkrabbe, griselang, teppeskjell og sjøkreps. Det er allerede utviklet moderne høsteteknikker som er langt mer effektive enn det som er beskrevet i søknadene.

Restriksjonene må stå i forhold til verneformålet. Det er ekstremt langgrunt i disse områdene og de utgjør et stort og viktig område for fugl og sjørørret og som myte- og overvintringsområde for en rekke vanlige og uvanlige arter med særlig stor forvaltningsinteresse. Det er nødvendig å bevare de viktige marine verneverdier og naturverdier som landlevende arter er avhengige av. Tarehøsting har foregått i liten grad de senere år, men dette vil forandre seg hvis det skal inngå i produksjonen her. Fylkesmannen har vurdert det slik at tarehøsting burde opphøre på sikt på grunn av betydningen tareskogene har for fiskeyngel, krepsdyr, fugl osv. Dette betyr at fremtidig høsting av naturressursene i verneområdene vanskelig kan godtas, men også høsting i stor stil i andre områder kan være

kontroversielt da det vil påvirke naturmiljøet negativt i større eller mindre grad. Et annet moment er for øvrig om denne produksjonen, med uttak av skjell, kråkeboller og tang mv. for det internasjonale marked, kan defineres som bærekraftig. Rapporter fra lokale fiskere tyder også på at det er mindre kråkeboller enn tidligere.

Inntaksvannet skal renses, men utløpsvannet går urensset ut i fjorden. Dette kan bety problemer for nærliggende akvakulturanlegg Rundklumpen ca. 2 km unna. Det anbefales avstand på 5 km til andre akvakulturanlegg. Naturmangfoldloven §§ 8 – 12 har bestemmelser om bærekraftighet, samfunnsnytte, føre-var-prinsippet, samlet belastning og etter vårt syn vil ikke kravene være oppfylt i dette tilfellet.

I Naturpanelet IPBES sin tilstandsrapport om klodens naturmangfold beskrives det at menneskelig aktivitet har medført omfattende endringer i 75% av miljøet på land, halvparten av alle elver og 40% av det marine miljøet. For oppdrettsnæringen må dette bety at ekspansjon av etableringer må stanses og at en verdensomfattende høsting av fôrråstoff og salg av ferdigprodukter må begrenses for å kunne nå målet om bærekraftig produksjon. Dette betyr videre at for å redde tapet av artsmangfold så må forvaltningen begynne å ta denne vurderingen inn i Naturmangfoldloven. Allerede en million av klodens åtte millioner plante- og dyrearter kan bli utryddet ifølge Naturpanelet. For halvparten er det allerede for sent. Forringelse og ødeleggelse av natur er det miljøproblemet som påvirker flest globalt.

Det er beskrevet en rekke prøver som skal tas av produktene før salg. Tungmetaller, TBT, peristente organiske miljøgifter (POP) og ulike typer radioaktivitet (technesium 99, cesium 137, naturlig forekommende polonium 210) bør bl. a. inngå i undersøkelsene hvis tillatelse mot formodning blir gitt.

Med hilsen
Fosen Naturvernforening

Magnar Østerås

Ketil Ring

Kopi: Fylkesmannen

Statsnail AS
Postboks 2
7159 Bjugn
statsnail@statsnail.com
Org. nr.: 915109012

10/12-2019

Bjugn Kommune
Alf Nebbs gate 2
7160 Bjugn

Vår referanse: Fosen naturvernforening

Deres referanse: 2019/2289

Svar på merknader fra Fosen naturvernforening

Innledning

Statsnail AS har som visjon å høste bærekraftig fra fjæra i Norge. Vi høster for hånd i fridykkerutstyr. Dette er også en effektiv metode for å høste strandsnegl, noe som gjør at vi er i stand til å konkurrere med høsting i Irland og Skottland. Bildet viser hvordan høstingen foregår. Jeg tror vi kan være enige om at høstingen foregår med en svært miljøvennlig metode.

Hver strandsnegl legger 10 000 til 100 000 egg per år, og sneglene blir kjønnsmodne etter 12-18 måneder. Eggene har en pelagisk fase på 4-7 uker før de bunnslår og blir til små snegler. Disse sneglene er også ganske mobile og kan kripe flere kilometer i løp av et år. Reproduksjonspotensialet og spredningspotensialet er derfor enormt. Strandsnegler er herbivorer som holder tang og tare vekst nede. Se referanse [1] til [5].

Statsnail AS sitt totale uttak av strandsnegl er ca 50 tonn per år. Dette er beskjedent sammenlignet med e.g. taskekrabbe hvor uttaket i Frohavet alene er på rundt 800 tonn per år ifølge statistikk fra Råfisklaget.

Statsnail AS høster også kråkeboller ved fridykking. Det er enighet om at kråkeboller er en problemart i Norsk fauna. Vi viser her til vedtak av Fylkesmannen datert 04.04.2018 med referanse 2018/406 hvor Statsnail AS gis dispensasjon av Fylkesmannen til å høste kråkeboller i Kråkvågsvaet.

Svar på merknader

Statsnail AS har søkt om akvakulturtillatelse på kråkeboller og strandsnegl. Her har Fosen naturvernforening kommet med noen merknader. Først vil vi presisere at de fleste av merknadene hører hjemme i en eventuell høringsuttalelse fra Fosen Naturvernforening til verneprosessen for foreslått marint verneområde Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden. Merknadene er så vidt vi kan se ikke relevant for behandling av Statsnail AS sine akvakultursøknader. Statsnail AS svarer likevel på merknadene her.

- 1) Som Fosen Naturvernforening påpeker er det riktig at Miljødirektoratet fastslo at fiske av strandsnegl er likestilt med annet fiske, og dermed lov i Grandefjæra naturreservat. Vi viser til Miljødirektoratets vedtak datert 28.04.2017 med referanse 2017/2407.
- 2) Statsnail AS registrerer at Fosen Naturvernforening ønsker et forbud mot høsting av bløtdyr, tang, tare og andre arter i foreslått marint verneområde. Statsnail AS observerer ønsket er begrunnet med en bekymring for at Statsnail AS skal drive rovfiske. Statsnail AS vil her å berolige Fosen Naturvernforening. Statsnail AS har som visjon å høste bærekraftig fra fjæra i Norge. Vi driver derfor ikke med rovfiske. Videre er det slik at:
 - a. Statsnail AS søker om tillatelse til å drive oppdrett på strandsnegl fordi vurderer det som vanskelig å øke vår produksjon av strandsnegl ved økt plukking av ville snegl.
 - b. Det overveiende sannsynlig at vi vil basere vår kråkebolleoppdrett på Urchionomics AS sitt kråkebollefôr som er utviklet av Nofima og produseres ved oppdrett av tang i Japan. Vi oppfordrer Fosen Naturvernforening til å gå inn på Urchionomics AS sine hjemmesider og se hva Urchionomics AS gjør for tareskogen. Dere finner også video om Urchionomics AS på youtube dere kan se på.
 - c. Våre backup plan for å skaffe tare til fôr er taredyrking sammen med Seaweed solution AS, alternativt høste i nærheten av Steinvikbukta hvor vi har kartlagt store forekomster av sukkertare. Tareskjæring i Grandefjæra og Kråkvågsvaet for å skaffe kråkebollefôr er neppe særlig aktuelt da grisetangen man finner her ikke er egnet fôr for kråkeboller eller strandsnegl. Årsaken til at vi ikke ønsker at områdene skal stenges fullstendig for høsting av tang er at vi av og til håndplukker mindre mengder av arter som grisetangdokke, havsalat, sukkertare, søl etc. for leveranser til Michelin restaurantene i Trondheim og Paris.
- 3) Jeg håper Fosen naturvernforening tar en kikk på Ramsarkonvensjonen, og da særlig håndboken «Wise use of wetlands». Dette er den internasjonale «bibelen» for verning av våtmarksområde. Her presiseres viktigheten av å høste bærekraftig fra verneområdene slik at vernet har lokal forankring. Med dette som utgangspunkt så er det åpenbart at verneprosessen for Kråkvågsvaet –Grandefjæra – Bjugn fjorden kommet skjevt ut fordi Bjugn og Ørland kommune i fellesskap har erklært at de er imot vernet. Hovedgrunnen til at kommunene er imot vernet er at vernet legger store begrensinger på mulig næringsvirksomhet i kommunene. Dette er et sterkt argument for at det ikke bør legges hindringer i veien for Statsnail AS sin virksomhet, som har betydelig potensiale for verdiskapning i Bjugn og Ørland kommune. Det er plass til både fugl og snegleplukker i havet i nye Ørland kommune, og en så rik resurs som strandsnegl bør høstes selv om resursen noen plasser befinner seg i verneområder.
- 4) Angående kråkeboller, så observerer jeg fortsatt mye kråkeboller rundt Garten, Kråkvågsvaet, Grandefjæra, Nes og Valsneset. I de 5 årene vi har holdt på så har jeg ikke registrert endringer i denne regionen.
- 5) Angående lakseoppdrettsanlegget på Rundklumpen så er anbefalt avstand på 5km mellom lakseoppdrettsanlegg der for å hindre spredning av sykdommer og parasitter mellom

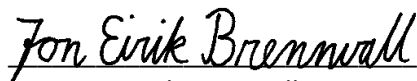
laksemerder. Siden Statsnail AS søke om oppdrett av snegl og kråkeboller, så er ikke spredning av sykdommer og parasitter relevant denne saken.

- 6) Statsnail AS ber om at Fosen Naturvernforening skiller mellom lakseoppdrett, kråkebolleoppdrett og snegleoppdrett. Både kråkeboller og snegler er planteetere. Så lenge laks spiser animalsk protein vil det i de fleste tilfeller være bedre ressursutnyttelse å fore snegl og kråkeboller, en å fore laks. Snegleoppdrett er i en særstilling siden det er svært mulig å dyrke makroalger som sneglene spiser i tankene vi planlegger å sette opp. Snegleoppdrett vil dermed ha mange fellestrekk med å ha dyr på beite. Slik Statsnail AS ser det vil snegleoppdrett og kråkebolle oppdrett bidra til å bremse reduksjonen av klodens 8 millioner arter ved å gi bærekraftig mat til klodens 8 milliarder mennesker.
- 7) Analyse av TBT, POP og diverse radioaktive isotoper høres dyrt ut. Vi er ikke kjent med kilder til disse stoffene i nærheten av planlagte oppdrettsanlegg. Det er derfor usannsynlig at man vil påvise signifikante mengder av disse stoffene. Slik Statsnail AS ser det bør det offentlige selv betale for slike prøver, hvis de vurderer det slik at det er behov for å ta dem, da slike prøver ikke er relevante for denne saken.

Statsnail AS takker for innspill fra Fosen Naturvernforening. Vi kommer gjerne på besøk hvis Fosen Naturvernforening ønsker å lære mer om strandsnegl og kråkeboller. Etter å ha høstet 195 tonn med strandsnegl siste 5 år og gjennomført 2 forskningsprosjekter på Strandsnegl sammen med Sintef Ocean tror jeg vi er blant de ledende vitenskapelige eksperter på strandsnegl i Norge.

Ha en fin dag.

Vennlig hilsen

Jon Eirik Brennvall

Styreforman i Statsnail AS

- 1] Alarm response of the intertidal snail *Littorina littorea* to predation by the crab *Carcinus Maenas*, Robin P. Hadlock, Biol. Bull., 159 p269-279. (October, 1980)
- [2] An Assessment of the Potential for the Sustainable Development of the Edible Periwinkle, *Littorina littorea*, Industry in Ireland, Valerie Cummins, Susan Coughlan, Orla McClean, Niamh Connolly, John Mercer, Gavin Burnell, 2002, 97.IR.MR.012 of the Marine Research Measure
- [3] Environmental Change and the Evolutionary History of the Periwinkle (*Littorina littorea*) in North America, Geerat J. Vermeij, Evolution, Vol. 36, No. 3 (May, 1982), pp. 561-580
- [4] Influence of trematode infections on in situ growth rates of *Littorina littorea*, Kim N. Mouritsen, A. Gorbushin O and K. Thomas Jensen, J. Mar. Biol. Ass. U.K. (1999), 79, p425-430
- [5] Common periwinkle, *Littorina littorea*
<http://www.geog.mcgill.ca/climatechange/ReportsMap/Littorina%20littorea.pdf>